

anført i betænkningen om dørsalg s. 25 vil de grupper af forbrugere, som erfaringsmæssigt i størst omfang er udsat for udnyttelse, ofte ikke magte at drage nytte af regler om fortrydelsesret, fordi dette forudsætter, at forbrugeren reagerer aktivt over for sælgeren inden for en vis frist. Denne formodning synes at være bekræftet i forbrugerklagenævnets praksis, jfr. nævnets årsberetning for 1975 s. 25.

Hertil kommer, at hensynet til beskyttelse af privatlivets fred taler for et forbud uafhængigt af, hvorledes spørgsmålet om faren for misbrug og mulighederne for at imødegå denne gennem andre regler end et forbud vurderes. Endvidere må de synspunkter, Forbrugerrådet har fremført efter justitsministeriets opfattelse tillægges betydelig vægt.

Heroverfor kan det af bl. a. forlæggerforeningen anførte vedrørende kolportagesalgernes betydning efter justitsministeriets opfattelse ikke tillægges en sådan vægt, at det kan berettige, at der gøres undtagelse fra lovens generelle princip.

Adgangen til uanmodet henvendelse på bopælen om salg af bøger foreslås herefter ophævet.

Efter næringslovens § 11, stk. 2, kan der endvidere ske uanmodet henvendelse om håndværksmæssige arbejdsydelser, der kun kan udføres på stedet. Denne undtagelse blev indført ved lov nr. 212 af 8. juni 1966. Efter justitsministeriets opfattelse er der næppe tilstrækkelig grund til at opretholde denne undtagelse, som formentlig ikke spiller nogen større rolle i praksis. Reglerne om fortrydelsesret vil ikke omfatte disse aftaler.

Til § 3.

Forbrugerkommissionen har i betænkning III, s. 15, generelt fremhævet det ønskelige i, at man ved lovgivningsovervejelser i højere grad end hidtil indtager samspillet mellem offentligretlige og civilretlige sanktioner (rekommendation nr. 1), og har specielt med hensyn til forbudet mod uanmodet henvendelse henstillet, at dette suppleres med en bestemmelse om, at aftaler indgået i strid hermed ikke er bindende for forbrugeren, jfr. s. 30 f (rekommendation nr. 12). § 3 er udformet i overensstemmelse hermed.

Er en aftale eksempelvis indgået ved en agents uanmodede henvendelse til forbrugeren på dennes bopæl, vil forbrugeren i kraft af § 3 kunne kræve sig frigjort fra aftalen, uden at retten dertil er begrænset af bestemte tidsfrister. Dette gælder, selv om agenten har overholdt lovens kapitel 3 og givet forbrugeren oplysning om fortrydelsesret inden for en uge.

Ugyldighedsvirkningen efter § 3 kan kun påberåbes af forbrugeren, ikke af den erhvervsdrivende. Forbrugeren kan således kræve aftalen opfyldt.

I øvrigt må de nærmere konsekvenser af § 3 fastsættes i overensstemmelse med almindelige regler om aftalers ugyldighed. Af disse følger bl. a., at forbrugeren efter omstændighederne må anses at have givet afkald på at gøre ugyldigheden gældende, såfremt han forholder sig passiv i længere tid, eller såfremt han råder over salgsgenstanden på en sådan måde, at den ikke kan tilbagegives i væsentlig samme stand og mængde. Ved aftaler om håndværksmæssige arbejdsydelser som eksempelvis maling vil forbrugeren kunne blive afskåret fra at påberåbe sig ugyldigheden, såfremt han på trods heraf lader arbejdet udføre. Endelig vil der — navnlig ved aftaler om tjenesteydelser — kunne blive tale om, at forbrugeren skal betale for værdien af det modtagne (berigelsen) som forudsætning for aftalens ophævelse.

Til § 4.

Bestemmelsen tilsigter at imødegå de tilfælde, hvor en erhvervsdrivende sender en vare til en forbruger uden forudgående anmodning, idet forbrugeren samtidig anmodes om at tilbagesende varen eller give firmaet meddelelse, såfremt han ikke ønsker at købe varen. Selv om denne forretningsform næppe spiller nogen større rolle i praksis, er det fundet naturligt at tage stilling hertil i forbindelse med spørgsmålet om uanmodet personlig eller telefonisk henvendelse. Der er efter justitsministeriets opfattelse tale om en påtrængende og generende salgsmetode, som bør søges hindret. Som et formentlig velegnet middel hertil foreslås, at forbrugeren i sådanne tilfælde, hvor den uanmodede fremsendelse ikke skyldes en fejltagelse, skal kunne beholde den fremsendte vare uden at betale vederlag herfor. En sådan regel må antages at afholde erhvervslivet fra at benytte denne forretningsform. Reglen vil samtidig fjerne den eksisterende tvivl om, hvorledes forbrugeren kan forholde sig, når han ikke ønsker at købe den fremsendte vare.

§ 4 indebærer ikke, at forbrugeren altid kan beholde ubestilte varer uden at betale for dem, idet bestemmelsen kun er anvendelig, såfremt fremsendelsen eller afleveringen ikke skyldes en fejltagelse. I de tilfælde, som bestemmelsen tager sigte på, vil det imidlertid netop fremgå af det vedlagte salgstilbud, at der ikke foreligger en fejltagelse. I andre tilfælde må modtageren af den ubestilte vare i almindelighed gå ud fra, at der foreligger en fejl, hvorfor han bør rette henvendelse til afsenderen herom.

Til § 5.

§ 5 fastlægger anvendelsesområdet for fortrydelsesretten ved aftaler indgået uden for fast forret-